

УДК 658.511
JEL Classification M4

Парасій-Вергуненко Ірина

д.е.н., професор, професор кафедри обліку
в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна
E-mail: Parasiy_vergunenko@bigmir.net

АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Анотація

Вступ. Орієнтація економічної політики держави на сталий розвиток суб'єктів господарювання потребує удосконалення аналітичного забезпечення стратегічного управління. Це потребує конкретизації напрямів аналізу операційної діяльності підприємств та розроблення відповідних методик дослідження.

Методи. В процесі дослідження використовувались такі загальнонаукові методи як: аналіз і синтез, індукція та дедукція, узагальнення, порівняння.

Результати. Уточнено економічну сутність управлінського аналізу та аналізу операційної діяльності, здійснено їх порівняльну характеристику. З метою задоволення потреб стратегічного управління запропоновано розширити предметне поле аналізу операційної діяльності підприємств такими напрямками досліджень як аналіз ринкових можливостей підприємства, в межах якого мають вирішуватись такі завдання: аналіз конкурентоспроможності та конкурентних позицій підприємств на ринку, прогнозування обсягів виробництва та реалізації продукції з урахуванням ринкового попиту на продукцію, аналітичне обґрунтування асортиментної та цінової політики підприємства на основі маржинального аналізу. Виокремлено завдання аналізу операційної діяльності в розрізі дослідження окремих бізнес-процесів.

Перспективи. Перспективними напрямками аналізу операційної діяльності, що потребують розроблення методичного забезпечення, є такі: оцінка ефективності реінжинірингових процесів основної діяльності підприємства; аналіз ефективності інновацій; оцінка взаємозв'язку конкурентоспроможності продукції та конкурентоспроможності підприємства в цілому; аналіз соціального розвитку підприємства; комплексний аналіз повноти та ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.

Ключові слова: аналіз, операційна діяльність, управлінський аналіз, бізнес-процеси, конкурентоспроможність, маржинальний аналіз.

Вступ. В умовах високої конкуренції та міжнародної інтеграції економічний аналіз перетворився у креативний вид управлінської діяльності, який є необхідною умовою цивілізованих відносин у бізнесі та слугує обґрунтуванням виражених стратегічних управлінських рішень на всіх рівнях управління. Орієнтація аналітичних досліджень однозначно набула стратегічного вектору, а його функції поширились на такі сфери і бізнес-процеси як маркетинг, систему управління якістю, управління персоналом, виробничий, інвестиційний та фінансовий менеджмент, асортиментні програми. Проте концептуальна невизначеність напрямів підготовки професійних аналітиків пояснюється методологічними прогалинами в науковій та освітній сфері, де й досі не має єдиного підходу до розуміння сутності та змістовного наповнення навчальних дисциплін, які формують майбутніх фахівців економічного профілю. Враховуючи високу потребу у таких висококваліфікованих спеціалістах як бізнес-аналітики, слід детально зупинитися на структурі навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» з виокремленням її найважливіших змістовних блоків і проблемних питань. Традиційно дана дисципліна включає три кредитно-модульні блоки: теоретичні основи аналізу, фінансовий аналіз, управлінський аналіз. Змістовне наповнення таких аналітичних блоків як «теорія економічного аналізу» і «фінансовий аналіз» в науковій та навчально-методичній літературі не викликають дискусій, проте спектр питань, що

пропонуються до вивчення в кредитно-модульному блоці «управлінський аналіз», який, зазвичай, ототожнюють з аналізом операційної діяльності, методики їх досліджень залишаються проблемним полем і платформою нових наукових пошуків. В сучасних умовах економічного розвитку країни даний аспект досліджень набуває особливої актуальності у зв'язку з преваліюванням стратегічного вектору аналітичного забезпечення управління суб'єктами господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням методики аналізу операційної діяльності присвячено наукові праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених як Л.Т.Гиляровська, К.Ф.Ковальчук, Т.Д.Косова І.Д.Лазаришина, Є.В.Мних, О.В.Олійник, Н.С.Пласкова, П.Я.Попович, Г.В.Савицька, В.М.Серединська, І.В.Сіменко, В.Т.Чая, М.Г.Чумаченко, А.Д.Шеремет, С. І.Шкарабан, Р.К. Шурпенкова та ін. Незважаючи на значний науковий доробок цих вчених в становленні теоретичних, методологічних та організаційних засад аналізу господарської діяльності, методичні та організаційні аспекти аналізу операційної діяльності суб'єктів господарювання з урахуванням нових завдань сучасної економіки розкриті недостатньо і потребують відповідної систематизації та удосконалення з урахуванням потреб стратегічного менеджменту.

Метою даної статті є систематизація спектру завдань, що підлягають вирішенню при проведенні аналізу операційної діяльності підприємств, для розроблення організаційної моделі комплексного дослідження та обґрунтування її методики з урахуванням стратегічного вектору досліджень.

Методологія дослідження. Дослідження проблемних питань аналізу операційної діяльності підприємств здійснювалось з використанням таких загальнонаукових методів пізнання як індукція та дедукція, аналіз та синтез, порівняння та узагальнення, деталізація.

Результати. Аналіз літературних джерел свідчить, що поділ економічного аналізу на такі два види як фінансовий та управлінський аналіз є достатньо умовним. Фінансовий аналіз базується на даних відкритої інформації фінансової звітності суб'єктів господарювання, може проводитись як внутрішніми, так і зовнішніми аналітиками, і фактично обмежується дослідженням таких напрямів як оцінка ефективності діяльності підприємств, їх фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності, достатності грошових коштів, руху власного капіталу тощо. Враховуючи цільові завдання фінансового аналізу, можна стверджувати про реалізацію такої його функції як оціночно-діагностична, без можливості впливу на причини, що викликають зміну тих чи інших економічних явищ та процесів.

В підручниках та навчальних посібниках з економічного аналізу зазвичай управлінський аналіз ототожнюється з аналізом операційної діяльності. За радянського періоду такий аналіз називався техніко-економічним аналізом. Слід зазначити, що ці два види аналізу мають як спільні характеристики, так і певні відмінності, тому доцільно зупинитися на їх особливостях та предметній сфері досліджень.

В процесі здійснення управлінського аналізу реалізуються не тільки оціночна, контрольна та діагностична функції управління, а й пошукова та консультативна. Це означає, що крім констатації фактів та оцінки діяльності економічних суб'єктів в процесі аналізу виявляються причинно-наслідкові залежності між окремими явищами та процесами, з'ясування яких дає змогу скорегувати окремі бізнес-процеси, тобто слугує інформаційним базисом прийняття управлінських рішень в операційній, фінансовій та інвестиційній діяльності. Ситуаційний управлінський аналіз дає змогу вибрати оптимальний варіант розв'язання управлінських завдань та обрати найкращу тактику досягнення стратегічної цілі. Проте, якщо напрями фінансового аналізу достатньо конкретизовані, то концепція управлінського аналізу та його предметна сфера є об'єктом постійних наукових дискусій у фахових літературних джерелах.

Управлінський аналіз здійснюється всіма службами підприємства з метою отримання інформації, необхідної для планування, контролю, прийняття оптимальних управлінських рішень, розроблення стратегії і тактики з питань фінансової політики, маркетингової діяльності, удосконалення технологічних процесів, процесів матеріально-технічного постачання та організації

виробничого процесу. Відтак, ототожнювати «управлінський аналіз» та «аналіз операційної діяльності», як це іноді робиться науковцями, недоцільно. Так, до сфери управлінського аналізу можуть включатися й проблеми аналітичного забезпечення фінансових рішень, зокрема оцінка фінансового стану, аналіз фінансових результатів та показників рентабельності (прибутковості), які передбачено проводити в межах фінансового аналізу. Водночас, завданнями та важливими напрямками досліджень в межах управлінського аналізу є проведення факторного аналізу зміни основних фінансових показників, що вже виходить за межі загальноприйнятого розуміння завдань фінансового аналізу.

Формування цілісного бачення структури курсу «Аналіз господарської діяльності» передбачає необхідність удосконалення змістовного наповнення такого важливого кредитно-модульного блоку як «аналіз операційної діяльності». Відправним пунктом дослідження стало розкриття економічного змісту поняття «операційна діяльність».

Як відомо, вся діяльність економічних суб'єктів поділяється на операційну, фінансову та інвестиційну. Такий поділ видів діяльності вперше було визнано при розробленні перших вітчизняних стандартах бухгалтерського обліку, зокрема П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів», який нині втратив чинність, проте в ньому вперше для вітчизняної облікової практики було ідентифіковано сутність цих видів діяльності. Зокрема, стандартом визначено, що операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю [6].

В широкому розумінні «операційною діяльністю» прийнято вважати основну діяльність підприємства, яка пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції (робіт, послуг), забезпечує основну частку доходу і є головною метою створення підприємства [9, с.126].

Напрями операційної діяльності підприємства визначаються, перш за все, специфікою галузі економіки, до якої воно належить. Для більшості підприємств основу операційної діяльності становить виробнича або торгівельна діяльність, яка доповнюється здійсненням інвестиційної та фінансової діяльності. Разом з тим, інвестиційна діяльність є основною для інвестиційних компаній, інвестиційних фондів та інших інвестиційних інститутів, а фінансова діяльність – для банків та інших фінансових інститутів.

Операційна діяльність підприємства орієнтована переважно на товарний ринок, водночас як фінансова та інвестиційна діяльність здійснюються в основному на фінансовому ринку. При цьому, операційна діяльність пов'язана з різними видами та сегментами товарного ринку, що визначаються технологічними особливостями, специфікою матеріальних ресурсів, складом технологічного обладнання, характером готової продукції. Здійснення операційної діяльності пов'язано з капіталом, вже інвестованим в неї, у той час як інвестування капіталу, що передбачається здійснити є предметом інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Більшістю вчених-аналітиків, зокрема Є.В.Мнихом, С.З.Мошенським, О.В.Олійник Г.В.Савицькою, В.М.Серединською, М.Г.Чумаченком та іншими, предметне поле завдань, що вирішуються в межах аналізу операційної діяльності, окреслене такими аспектами досліджень:

- аналіз динаміки обсягів виробництва та реалізації продукції;
- аналіз виконання плану з виробництва та реалізації продукції та проведення факторного аналізу з визначенням основних чинників впливу на відхилення;
- аналіз якості продукції;
- аналіз комплектності та ритмічності виробництва і реалізації продукції;
- аналіз виконання плану з асортименту та структури випуску продукції; аналіз браку;
- виявлення резервів щодо збільшення обсягу виробництва та реалізації продукції [4; 7; 8; 10].

Господарські операції, які лежать в основі операційної діяльності підприємства, носять регулярний характер, тому саме в процесі операційної діяльності формується основна маса прибутку та грошових потоків. Традиційно, операційна діяльність складається з окремих бізнес-процесів, які здійснюються з використанням ресурсної бази підприємства.

В науковій літературі поняття «бізнес-процеси» трактується неоднозначно, і на сучасному етапі існує багато його визначень, які здебільшого виходять з того, що вони є безперервними, мають певні входи (постачання ресурсів, виникнення ідеї бізнесу, ідеї нового продукту, послуги тощо) і виходи у вигляді продукту, який задовольняє потреби споживачів.

За Великим тлумачним словником сучасної української мови «бізнес» (пер. з англ. «діяльність») – це економічна, комерційна, біржова або підприємницька діяльність, спрямована на отримання прибутку. «Процес» – послідовна зміна станів або явищ, яка відбувається закономірним порядком; хід розвитку чого-небудь; сукупність послідовних дій, засобів, спрямованих на досягнення певного наслідку (результату) [2, с.80, с.1174]. Поєднання номінальних визначень понять «бізнес» і «процеси» формує первинне розуміння сутності категорії «бізнес-процесів» як сукупності послідовних дій економічного, комерційного, біржового або підприємницького характеру, які зорієнтовані на отримання прибутку [9, с.127].

Заслуговує на увагу визначення, запропоноване М. Хаммером та Дж. Чампі, які пропонують під бізнес-процесами розуміти сукупність різних видів діяльності, у межах яких «на вході» використовується один або більше видів ресурсів, в результаті якої на «виході» створюється продукт, що представляє цінність для споживача [12, с.49]. Подібний підхід до трактування сутності бізнес-процесів базується на функціональному підході, згідно якого бізнес-процес є певним «механізмом», який перетворює «вхідні» ресурси у «результати» на виході. Значний внесок в теорію бізнес-процесів зробили дослідники Т. Дейвенпорт та Дж. Шорт [13; 14]. Згідно їх поглядів, бізнес-процесом слід вважати набір логічно взаємозалежних дій, виконуваних для досягнення певного «виходу» бізнес-діяльності [13]. У праці, в якій досліджуються інноваційні бізнес-процеси, трактування даного поняття має технічну спрямованість і формулюється як дискретна множина дій, спроектованих та структурованих для виробництва визначеного продукту (товарів, робіт, послуг) для конкретного споживача чи ринку [14].

Л.І.Чорнобай та О.І.Дума пропонують під бізнес-процесами розуміти систему безперервних, взаємопов'язаних, відповідним чином упорядкованих і керованих дій (процедур, операцій, виконуваних функцій), яка, у свою чергу, є елементом механізму формування доданої вартості (споживчої цінності) через перетворення організаційних ресурсів, зосереджених на досягненні однієї комплексної цілі, спрямованих на забезпечення продуктивності та ефективності організації в цілому і забезпеченні донесення доданої вартості (споживчої цінності) до цільового ринку через бізнес-модель підприємства [9, с.127].

Тобто, під бізнес-процесом слід розуміти структуровану послідовність дій з виконання певного виду діяльності - від проектування до реалізації і результату (здача в експлуатацію об'єкта, постачання продукції, надання послуг, закінчення певної фази діяльності), тобто певний системно-замкнений процес. Прикладами бізнес-процесів на підприємстві можуть виступати виробництво, збут, постачання, розрахунки, зовнішньоекономічна діяльність, проведення рекламних кампаній, інноваційна діяльність.

Вперше в контексті аналізу операційної діяльності дослідження бізнес-процесів запропоновано І.В.Сіменко та Т.Д.Косовою [1], до переліку яких віднесено: процеси матеріально-технічного постачання; процес виробництва продукції (надання послуги); процес реалізації продукції; процес розрахунків з покупцями та замовниками. Методичні підходи до аналізу операційної діяльності, що запропоновані авторами підручника [1, с.191-237], передбачають вирішення таких важливих завдань як: визначення економічної ефективності використання ресурсів бізнес-процесів; оцінка виконання планів, прогнозів, управлінських рішень відносно ефективного використання економічного потенціалу бізнес-процесів підприємства; вивчення впливу об'єктивних і суб'єктивних, зовнішніх і внутрішніх чинників на результати бізнес-процесів підприємства; розроблення й обґрунтування заходів, спрямованих на оптимізацію бізнес-процесів підприємства.

Не викликає сумніву, що перелічені бізнес-процеси є основними об'єктами аналітичного дослідження, проте обмежувати спектр завдань аналізу операційної діяльності лише аналізом

бізнес-процесів недоцільно. Не менш важлив для цілей управління є дослідження ефективності використання ресурсів, які є визначальними для виробничого процесу. Ефективність використання ресурсного потенціалу впливає на рівень виробничих витрат а, відтак, і на прибуток підприємства. Тому аналіз витрат, ресурсозабезпечення і ресурсовикористання є логічним продовженням спектру завдань операційного аналізу. Практично, всі ці питання традиційно розглядаються в усіх підручниках з економічного аналізу.

В цілому погоджуючись з подібним підходом до аналітичних напрямів дослідження, слід зазначити, що, враховуючи сучасні вимоги стратегічного менеджменту до його аналітичного забезпечення, коло завдань, які потребують вирішення в межах аналізу операційної діяльності, доцільно було б доповнити таким тематичним блоком як аналіз ринкових можливостей економічного суб'єкта та оцінкою його конкурентоспроможності. Це пояснюється тим, що першочерговим етапом аналітичного обґрунтування вибору напрямів діяльності є оцінка місткості ринку, дослідження діяльності конкурентів, їх технологічних та цінових переваг, аналіз існуючих та потенційних каналів збуту, що суттєво впливає на формування операційної стратегії підприємства. Оцінювання ефективності окремих бізнес-процесів та їх удосконалення неможливо без порівняльного аналізу результатів операційної діяльності з результатами діяльності основних конкурентів в галузі. Тому пропонуємо розширити коло завдань аналізу операційної діяльності такими аспектами досліджень: аналіз ринків збуту та місткості ринку; дослідження попиту на продукцію на основі маркетингового аналізу; аналіз конкурентоспроможності продукції та конкурентних позицій підприємства на ринку; аналітичне обґрунтування асортиментної та цінової політики підприємства, обґрунтування (прогнозування) можливих обсягів збуту і, відповідно, обсягів виробництва продукції; оцінка реінжинірингових процесів основної діяльності); аналіз основних бізнес-процесів на підприємстві та пошук найефективніших напрямів діяльності.

Отже, деталізований спектр основних завдань аналізу операційної діяльності має включати чотири тематичні блоки, які наведено на рис.1:

- стратегічний аналіз ринкових можливостей підприємства та обґрунтування конкурентної, цінової, асортиментної та збутової стратегій;
- аналіз основних бізнес-процесів;
- аналіз ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства;
- аналіз витрат підприємства.

При проведенні стратегічного аналізу ринкових можливостей підприємства важливе місце відводиться маржинальному аналізу (CVP-аналізу), на основі якого здійснюється обґрунтування обсягів виробництва та цінової політики, складання бюджетів постійних та змінних витрат. Передувати аналізу бізнес-процесів має також стратегічний аналіз ефективності асортиментної політики підприємства, який базується на альтернативному виборі найбільш прибуткових напрямів діяльності та видів продукції, які матимуть попит на ринку, враховуючи їх якість та ціну. Такий аналіз проводиться на основі матриці «Маркон», що дозволяє ранжувати види продукції за такими критеріями як маржинальний дохід на одиницю продукції та обсяг реалізації (попит на продукцію). Враховуючи це, коло завдань операційного аналізу має бути розширене такими напрямками досліджень як оцінка конкурентоспроможності продукції та конкурентоспроможності організації, визначення конкурентної позиції підприємства, аналіз інноваційної діяльності підприємства.

Заключним етапом дослідження бізнес-процесів є аналіз ефективності інноваційної діяльності, який пропонуємо проводити в два етапи: оцінка інноваційної активності підприємства; оцінка ефективності інноваційної діяльності.

Актуальним напрямом досліджень операційної діяльності є аналіз матеріально-технічного постачання та стану розрахунків з покупцями та замовниками. Повне і своєчасне забезпечення підприємства матеріальними та технічними ресурсами відповідної номенклатури, якості та вартості є важливою умовою виконання виробничої програми, зниження загальних витрат і собівартості продукції, збільшення прибутку та підвищення ефективності діяльності підприємства.

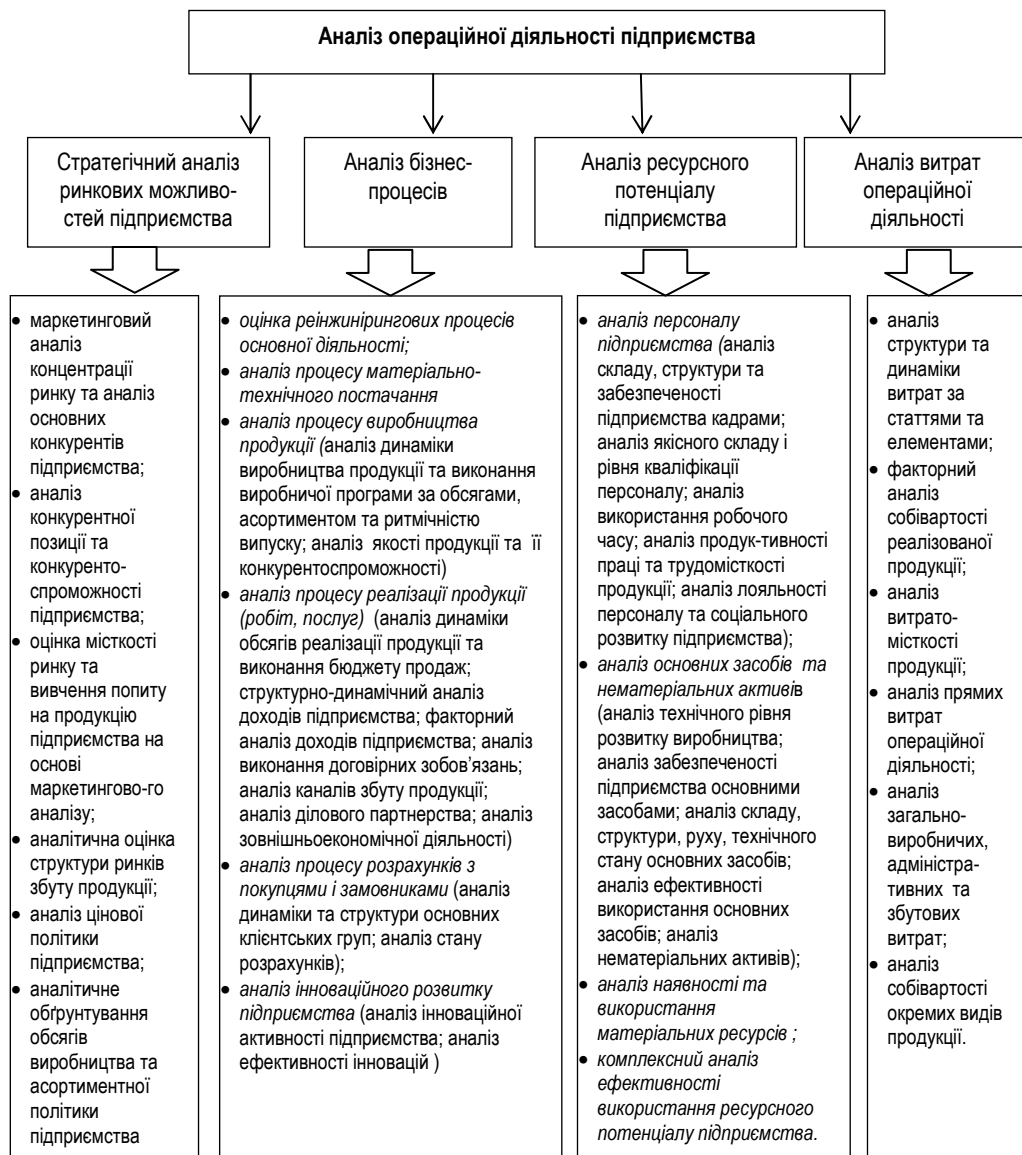

Рис. 1. Структурно-логічна схема аналізу операційної діяльності підприємства*

*Джерело: розроблено автором

Аналіз процесу постачання матеріальних ресурсів пропонуємо здійснювати за такими напрямками: оцінка обґрунтованості необхідної кількості сировини та матеріалів для виконання виробничої програми; аналіз ефективності формування портфеля замовлень на матеріальні ресурси з позиції їх вартості для цілей оптимізації собівартості продукції; вивчення умов, строків, ритмічності поставок матеріальних ресурсів; аналіз недопоставок за об'ємом та термінами; аналіз порушення якості сировини і матеріалів за кожним видом; аналіз стану розрахунків з постачальниками за отримані матеріальні ресурси.

В свою чергу, стан розрахунків з покупцями та замовниками суттєво впливає на грошові потоки підприємства, оборотність капіталу, фінансові результати, тобто характеризує фінансову відповідальність бізнес-партнерів. Тому для ефективного управління дебіторською заборгованістю та грошовими потоками важливого значення набуває аналіз стану розрахунків з покупцями продукції та замовниками, основними завданнями якого є: оцінка виконання умов договорів в частині відповідальності покупців за розрахунки за отриману продукцію; оцінка доцільності надання товарного кредиту окремим покупцям та аналіз ефективності кредитної політики підприємства; обґрунтування розміру цінових знижок з метою прискорення розрахунків за отриману продукцію; аналіз термінів прострочки платежів в цілому по підприємству та окремими дебіторами; структурно-динамічний аналіз заборгованості покупців за відвантажену продукцію; аналіз ритмічності розрахунків за реалізовану продукцію.

Сучасні соціально-економічні орієнтири функціонування підприємства вимагають від аналітиків не просто дослідження повноти використання трудових ресурсів підприємства, а й вивчення якісних показників, що характеризують кадровий потенціал, зокрема, лояльність персоналу, рівень його кваліфікації, ефективність витрат, спрямованих на оплату праці, ефективність мотиваційної політики, рівень соціального розвитку підприємства. В межах останнього напрямку досліджень особливої актуальності набувають такі питання: аналіз мікроклімату в колективі; аналіз умов праці та зміцнення здоров'я працівників; оцінка соціально-культурних і житлово-побутових умов; визначення рівня соціальної захищеності членів трудового колективу; аналіз рівня кваліфікації працівників.

Висновки і перспективи. Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що аналіз операційної діяльності займає важливе місце в системі управлінського аналізу, оскільки від його результатів залежить інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття виважених стратегічних управлінських рішень, спрямованих на посилення конкурентоспроможності підприємства та виявлення резервів підвищення ефективності його діяльності. Запропоновані напрями аналітичних досліджень, безумовно, не є вичерпними, а їх коло залежить від запитів користувачів аналітичної інформації, вимог сьогодення та специфіки діяльності суб'єкта господарювання. Вважаємо, що найбільш перспективними та недостатньо дослідженими напрямами аналітичного дослідження операційної діяльності підприємств, які потребують розроблення методичного забезпечення, є такі: оцінка реінжинірингових процесів основної діяльності підприємства; аналіз ефективності інновацій; оцінка взаємозв'язку конкурентоспроможності продукції та підприємства в цілому; аналіз соціального розвитку підприємства; комплексний аналіз ефективності та повноти використання ресурсного потенціалу підприємства.

Список використаних джерел

1. Аналіз господарської діяльності [Текст] : навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) [Текст] / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728с.;
3. Косова, Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник [Текст] / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко, І.В. Гречина, Н.Е. Деева; (за заг. ред проф. Т.Д. Косової) – К.: Центр учбової літератури, 2012. –528с.
4. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства підручник [Текст] / Є. В. Мних; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К., 2011. – 513 с.
5. Мошенський С. З. Економічний аналіз [Текст] : підручник / Ф.Ф. Бутинець (відп.ред.). – 2-ге вид., доповн. і перероб. [Текст] / С. З. Мошенський, О. В. Олійник. – Житомир : ПП «Рута», 2007. – 704с.
6. П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show>
7. Савицька, Г. В.. Економічний аналіз діяльності підприємства [Текст] : навч. посібник. – 3-тє вид., випр. і доп. [Текст] / Г. В. Савицька – К. : Знання, 2007. – 668с.

8. Серединська, В. М. Економічний аналіз: навчальний посібник [Текст] / В. М. Серединська, О.М. Загородна, Р. В. Федорович – К.: Астон, 2010. – 592 с.
9. Чорнобай Л. І. Бізнес-процеси підприємства: загальна характеристика та економічна суть [Текст] / Л. І. Чорнобай, О. І. Дума // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку – 2013 – № 769– С. 125-131.
10. Чумаченко, М. Г. Економічний аналіз: навч. посібник [Текст] / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М.Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.
11. Шеер, А-В. «Бизнес-процессы. Основные понятия. Теория. Методы». Издание 2-е, переработанное и дополненное [Текст] / Пер. с англ. Михайлова Н.А. – М.: Весть – МетаТехнология, 1999. – 151с.
12. Hammer, M., Champy, J. Reengineering the corporation: a manifest of business revolution. – New York, NY: Harper Business, 1993. – 223 p.
13. Davenport, T. H., Short, J. E. The New Industrial Engineering: Information Technology and Business Process Redesign // Sloan Management Review, 1990, (Summer), p.11–27.
14. Davenport T. H. Process innovation: reengineering work through information technology. –Boston, Mass.: Harvard Business School Press, 1993. – 337 p.

References

1. Simenko, I.V., & Kosovoi, T.D. (Eds.). (2013). *Analiz gospodarskoi diyalnosti* [Analysis of economic activity]. Kiev : Centr uchbovoi literaturi [Center of educational literature].
2. Busel. V. T. (Ed.). (2005). *Velykyj tлумachnyj slovnyk suchasnoi' ukrai'ns'koi' movy* [The Great Dictionary of Modern Ukrainian language]. Kiev : Irpin': VTF «Perun».
3. Kosova, T. D. (Ed.), Suharev, P.M., Vashhenko, L.O., Grechyna, I.V., & Djejeva, N.E. (2012). *Organizacija i metodyka ekonomichnogo analizu* [Organization and methods of economic analysis] [Organization and methods of economic analysis]. Kiev : Centr uchbovoi literaturi [Center of educational literature].
4. Mnyh, Je. V. (2011). *Ekonomichnyj analiz dijal'nosti pidpryjemstva* [Economic activity analysis]. Kiev : Kyi'vs'kyj nacional'nyj torgovel'no-ekonomichnyj un-t.
5. Butynec', F.F. (Ed.), Moshens'kyj, S. Z., & Olijnyk, O.V. (2007). *Ekonomichnyj analiz* [Economic analysis]. Zhytomyr : PP «Ruta».
6. Order of the Ministry of Finance, 87, Ukraine (1999) [in Ukr.].
7. Savyc'ka, G. V. (2007). *Ekonomichnyj analiz dijal'nosti pidpryjemstva* [The economic analysis of the enterprise]. Kiev : Znannya.
8. Seredyns'ka, V. M., Zagorodna, O. M., & Fedorovych R. V. (2010). *Ekonomichnyj analiz* [Economic Analysis]. K. : Aston.
9. Chornobaj L.I., & Duma, O.I. (2013). *Biznes-procesy pidpryjemstva: zagal'na harakterystyka ta ekonomichna sut'* [The business processes of the enterprise: the general characteristics and economic nature]. *Visnyk Nacional'nogo universytetu "L'vivs'ka politehnika". Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukraini: etapy stanovlennja i problemy rozvytku* [Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Management and Entrepreneurship in Ukraine: stages of formation and development problems], 769, 125-131.
10. Chumachenko, M. G. (Ed.), & Boljuh, M. A. (2003). *Ekonomichnyj analiz* [Economic Analysis]. Kyi'vs'kyj nacional'nyj ekonomichnyj un-t. Kiev : KNEU.
11. Sheer, A-V. (1999). «*Biznes-processy. Osnovnye ponjatija. Teorija. Metody*» [Business processes. Basic concepts. Theory. Methods]. (N.A. Mihajlova, Trans.). Moscow : Vest' – MetaTehnologija.
12. Hammer, M., & Champy, J. (1993). *Reengineering the corporation: a manifest of business revolution*. New York, NY: Harper Business.
13. Davenport, T. H., & Short, J. E. (1990). The New Industrial Engineering: Information Technology and Business Process Redesign. *Sloan Management Review*, (Summer), 11–27.
14. Davenport, T. H. (1993). *Process innovation: reengineering work through information technology*. Boston, Mass.: Harvard Business School Press.

Parasiy-Vergunenko Irina

DrSc (Economics), Professor, Department of accounting in the credit
and budgetary institutions and economic analysis
SHEE "Vadim Hetman Kyiv National Economic University"
Kyiv, Ukraine

E-mail: Parasiy_vergunenko@bigmir.net

**OPERATING ACTIVITIES ANALYSIS: PROBLEMS AND PROSPECTS
FOR FURTHER RESEARCH**

Abstract

Introduction. *The economic policy focusing on the sustainable development of the economic entities creates the need for the improvement of the strategic management analytical support. This requires the specification of areas of the business operations analysis and the development of the equivalent research methods.*

Methods. *The general scientific methods as analysis and synthesis, induction and deduction, generalization, comparison are used in the research.*

Results. *The economic essence of management analysis and operations analysis has been specified and carried out their comparative characteristics. In order to meet the needs of strategic management proposed to expand the subject matter of operating enterprises analysis by such research areas as the analysis of company market opportunities, within which are settled the following tasks: competitiveness analysis and competitive position of companies in the market, forecasting the volume of production and sales, taking into account the products market demand, analytical justification assortment and pricing policies on the basis of marginal analysis. The task of operations research analysis in the context of specific business processes has been determined.*

Discussion. *Promising areas of the operations analysis that require the methodological support development are: evaluation of the enterprise's reengineering basic processes effectiveness; analysis of the innovation effectiveness; assessment of the relationship competitiveness and competitiveness in general; analysis of the social enterprise development; comprehensive analysis of the completeness and efficiency of the resource potential of the company.*

Keywords. *Analysis, operating activities, management analysis, business processes, competitiveness, margin analysis.*

